

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародного права та порівняльного правознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

А. Полухін
А. Полухін
«10» 03 2021 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни**

«Право Європейського Союзу»

Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність: 293 «Міжнародне право»

Освітньо-професійна програма: «Міжнародне право»

Курс – 3 Семестр – 5,6

Лекції - 66

Практичні заняття - 33

Самостійна робота - 96

Усього (годин/кредитів ECTS) - 195/6,5

Диференційований залік - 5 семестр

Екзамен – 6 семестр

Курсова робота – 6 семестр

Індекс: РБ-17-293/18-2.1.12

СМЯ НАУ РП 15.01.06-01-2021

	Робоча програма навчальної дисципліни «Право Європейського Союзу»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.06-01-2021
		стор. 2 з 16	

Робочу програму навчальної дисципліни «Право Європейського Союзу» розроблено на основі освітньої програми та робочого навчального плану № РБ-17-293/18 підготовки фахівців освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 293 «Міжнародне право» освітньо-професійної програми «Міжнародне право», та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробив:
доцент кафедри міжнародного права
та порівняльного правознавства

Н.Б. Мушак

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 293 «Міжнародне право» (освітньо-професійної програми «Міжнародне право»), - кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства, протокол № 8 від «02» 02 2021 р.

Завідувач кафедри

Т.Р.Короткий

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради навчально-наукового інституту міжнародних відносин, протокол № 2 від «02» 02 2021 р.

Голова НМРР

К. В. Сидоренко

УЗГОДЖЕНО

Декан ФМВ

Ю. Волошин

«2» 02 2021 р.

Рівень документа – 36

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Врахований примірник

ЗМІСТ

Вступ

1. Пояснювальна записка

1.1 Заплановані результати.....	4
1.2. Програма навчальної дисципліни.....	5

2. Зміст навчальної дисципліни

2.1. Структура навчальної дисципліни.....	9
2.2. Лекційні заняття, їх тематика і обсяг	10
2.3. Практичні заняття, їх тематика і обсяг.....	11
2.4. Самостійна робота студента, її зміст та обсяг	12
2.4.1. Курсова робота.....	13

3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни

3.1. Методи навчання.....	13
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	13
3.3. Інформаційні ресурси в інтернеті.....	14

4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь.

4.1. Методи контролю та схема нарахування балів	14
---	----

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни розробляється на основі «Методичних рекомендацій до розроблення та оформлення робочої програми навчальної дисципліни», затверджених розпорядженням № 106/од, від «13» липня 2017 р. та відповідних нормативних документів.

1. Пояснювальна записка

1.1. Заплановані результати.

Місце навчальної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця. Дана навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця у праві Європейського Союзу.

Метою викладання навчальної дисципліни є спрямування на засвоєння студентами знань про джерела права Євросоюзу, особливості суб'єктів цього права, доктрину і практику прямої дії права Євросоюзу у внутрішніх правопорядках держав-членів та примата права Євросоюзу стосовно внутрішнього права держав-членів Союзу, інституційну структуру Євросоюзу, особливості актів, які ухвалюють органи Союзу, про поняття та принципи внутрішнього ринку Євросоюзу, митний союз, спільну торговельну політику, спільну зовнішню політику і політику безпеки, простір свободи безпеки і юстиції, зовнішні зносини Європейського Союзу. Студенти знайомляться із основними засадами зовнішньої діяльності Євросоюзу та правовими засадами регулювання відносин України та Євросоюзу.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- засвоєнні студентами глибоких теоретичних знань про правові засади діяльності Євросоюзу, набутті студентами необхідних методичних та методологічних знань і практичних навичок в галузі права Європейського союзу;
- застосування набутих знань у відносинах з іноземним елементом;
- ознайомлення з додатковим дидактичним матеріалом, відеоматеріалом, застосовуються різні методологічні методи вивчення (наприклад, рольові ігри, розв'язання казусів, написання творчих есе, вирішення тестових завдань тощо).

У процесі викладання навчальної дисципліни основна увага приділяється оволодінню студентами професійними **компетентностями**:

- розуміння та власне осмислення основних світоглядних концепцій і принципів, предметної галузі, професії; базових категорій, юридичних понять;
- здатність шукати, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел;
- здатність зосереджуватись на якості та результаті при виконанні завдань;
- здатність розуміти значення інформації в сучасному суспільстві, відповідально ставитися до питань інформаційної безпеки;
- навички міжособистісної взаємодії, уміння працювати автономно та в команді;
- знання та розуміння предметної області своєї професії;
- уміння застосовувати фахові знання на практиці;
- вміння юридично правильно кваліфікувати факти і обставини з позиції обов'язкових норм та інших стандартів міжнародного права;
- здатність виявляти запобігати, розкривати та розслідувати правопорушення, зокрема виявляти та сприяти попередженню корупційної поведінки;
- здатність тлумачити норми міжнародного права та національних нормативних актів, надавати кваліфіковані юридичні висновки і консультації;
- аналізувати джерела матеріального права Євросоюзу;
- узагальнювати та систематизувати основні положення та судову практику в Євросоюзі;
- оцінювати стан відповідності законодавства України з матеріальним правом Євросоюзу;

- володіти спеціальною термінологією у обсязі, достатньому для вільного використання її у практичній роботі, в тому числі іноземною мовою (зокрема, англійською, французькою та німецькою);
- застосовувати отримані знання для вирішення практичних завдань, пов'язаних з гармонізацією законодавства України з правом Європейського Союзу в сферах, визначених угодою про асоціацію між Україною і Європейським Союзом;
- збирати, узагальнювати та аналізувати інформацію і давати міжнародно-правову оцінку національного законодавства України у сфері відносин з Європейським союзом;
- визначати, обґрунтовувати і обстоювати свою правову позицію щодо можливості і доцільності використання зарубіжного досвіду у застосуванні права Євросоюзу;
- застосовувати отримані знання для вирішення практичних завдань, пов'язаних з розбудовою відносин України з Євросоюзом;
- аналізувати справи, які розглядає Суд Євросоюзу.

Міждисциплінарні зв'язки

Навчальна дисципліна "Право Європейського Союзу" базується на знаннях таких дисциплін як „Міжнародне публічне право”, „Міжнародне приватне право” та є базою для таких дисциплін як „Інституційне право ЄС”, „Спільна зовнішня політика та політика безпеки”, „Право зовнішніх зносин Євросоюзу”, „Основні свободи внутрішнього ринку ЄС”.

1.2. Програма навчальної дисципліни.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з трьох навчальних модулів, а саме:

- навчального модуля № 1 «Юридична природа права Європейського Союзу»
- навчального модуля №2 «Інституційний механізм Європейського Союзу»
- навчального модуля №3 «Правосуб'єктність Європейського Союзу», які є логічним завершенням, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння яких передбачає проведення модульних контрольних робіт та аналіз результатів їх виконання.

Окремим четвертим модулем є курсова робота(КР), яка виконується у 6 семестрі. КР є важливою складовою закріплення та поглиблення теоретичних та практичних знань та вмінь, набутих студентом у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни.

Модуль №1 «Юридична природа права Європейського Союзу».

ТЕМА 1.1. ПОНЯТТЯ ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ТА ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ

Терміни "право Європейського союзу" та "європейське право"; поняття та предмет права Євросоюзу; методи правового регулювання європейської інтеграції; особливості права Євросоюзу; його місце серед інших правових систем.

Становлення права Євросоюзу. Соціально-економічні та політико-правові передумови виникнення права Євросоюзу; основні етапи розвитку Євросоюзу; еволюція права Євросоюзу в процесі розвитку європейської інтеграції; право Євросоюзу та перспективи створення єдиного економічного та правового простору в Європі; сучасна структура Євросоюзу.

ТЕМА 1.2. ЮРИДИЧНА ПРИРОДА ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Концепції юридичної природи права Євросоюзу; право Євросоюзу як “особливий правопорядок”; характерні риси права Євросоюзу; судова практика стосовно природи права Євросоюзу; тенденції розвитку права Євросоюзу; вплив еволюції європейських інтеграційних організацій на природу права Євросоюзу. Наднаціональність в праві Євросоюзу. Наднаціональність сучасних міжнародних організацій; основні риси наднаціональності; термін “наднаціональний” у праві Євросоюзу; наднаціональний характер європейських співтовариств; наднаціональність європейських інтеграційних об'єднань і суверенітет їх держав-членів.

Поняття джерела права Євросоюзу; джерела права Євросоюзу як форми закріплення норм права європейської інтеграції; питання класифікації джерел права Євросоюзу; основні джерела права Євросоюзу; допоміжні джерела права Євросоюзу; джерела визначені установчими договорами; джерела, які з'явилися як результат практики Євросоюзу.

ТЕМА 1.3. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Компетенція Євросоюзу. Поняття компетенції ЄС; види компетенції ЄС; принцип субсидіарності в праві ЄС і компетенція Євросоюзу; принцип наділення повноваженнями в праві ЄС; необхідність власної правової основи для ухвалення актів ЄС; доктрина паралельної компетенції в праві ЄС.

Договірний механізм європейської інтеграції. Поняття договірного механізму Євросоюзу; система міжнародних угод, які регулюють інтеграцію в Євросоюзі; договори, які регулюють відносини в Євросоюзі; договори, які регулюють відносини Європейських інтеграційних об'єднань з іншими суб'єктами міжнародного права; міжнародні угоди, укладені з метою імплементації положень установчих договорів; місце міжнародних угод з третіми країнами та міжнародними організаціями у договірному механізмі Євросоюзу.

Інституційний механізм європейських інтеграційних об'єднань. Поняття інституційного механізму Європейського союзу; роль інститутів Євросоюзу у регулюванні європейської інтеграції; система органів європейських інтеграційних об'єднань; склад та повноваження інститутів Євросоюзу; допоміжні та консультативні органи Євросоюзу; агенції ЄС; система актів, які ухвалюють інститути європейських інтеграційних об'єднань; еволюція інституційного механізму європейських інтеграційних об'єднань.

ТЕМА 1.4. СИСТЕМА ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ В РАМКАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Система судових установ у Євросоюзі; правові засади організації судової влади в Євросоюзі; функції та повноваження судових установ Євросоюзу; діяльність судових установ Євросоюзу з метою забезпечення правового захисту; судові установи Євросоюзу і національні суди країн-членів; правові наслідки преюдиціальних звернень до Суду ЄС.

ТЕМА 1.5. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН НА ВНУТРІШНЬОМУ РИНКУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Поняття внутрішнього ринку ЄС і його основні свободи. Внутрішній ринок як мета створення ЄС та його складові; поняття внутрішнього ринку ЄС; основні етапи створення внутрішнього ринку; правові засади функціонування внутрішнього ринку ЄС; організаційно-правовий механізм регулювання відносин на внутрішньому ринку; основні свободи внутрішнього ринку ЄС; внутрішній ринок ЄС та треті країни.

Свобода руху товарів в ЄС і митні збори. Передумови створення митного союзу в рамках ЄС; внутрішній та зовнішній аспекти митного союзу; правові та організаційні засади функціонування митного союзу; єдиний митний тариф; митний союз і свобода пересування товарів в ЄС; поняття «товар» в праві Євросоюзу; заборона митних зборів в ЄС; поняття заходів еквівалентної дії митним зборам (ЗЕД); заборона (ЗЕД).

Свобода руху товарів в ЄС і внутрішнє оподаткування. Правові засади регулювання внутрішнього оподаткування в ЄС; заборона дискримінаційного оподаткування на імпорт та експорт; фіскальні перешкоди і внутрішнє оподаткування; пряма і непряма дискримінація; однорідна продукція; непрямий захист через оподаткування.

Кількісні обмеження у торгівлі в ЄС. Дискримінаційні фізичні і технічні торгівлі обмеження в ЄС; заборона кількісних обмежень у торгівлі; заходи еквівалентної дії кількісним обмеженням (ЗЕКО); заходи загального та різного (вибіркового) застосування; заходи, які обмежують деякі аспекти торгівлі; винятки з заборони кількісних обмежень у торгівлі.

Правове регулювання свободи пересування товарів в ЄС. Організаційно-правовий механізм регулювання свободи пересування товарів в ЄС; роль рішень Суду ЄС у забезпечення свободи пересування товарів в ЄС; особливості регулювання експорту в Євросоюзі; правове регулювання державних монополій в ЄС; правове регулювання надання державної допомоги в ЄС.

Правові засади свободи руху осіб в ЄС. Особливості правового регулювання свободи пересування осіб в Євросоюзі; вертикальна і горизонтальна пряма дія норм у сфері вільного руху людей в Євросоюзі; пряма і непряма дискримінація щодо вільного руху людей в Євросоюзі; скасування перешкод для вільного руху осіб; коло осіб, які користуються свободою пересування; поняття «робітник» в праві Євросоюзу; свобода пересування працівників в ЄС; винятки та обмеження для свободи пересування працівників; роль рішень Суду ЄС у забезпеченні свободи пересування працівників в ЄС.

Правові засади свободи заснування та надання послуг в ЄС. Поняття ділового заснування в ЄС; правові основи свободи заснування в ЄС; поняття «суб'єкт підприємницької діяльності» в праві Євросоюзу; правові інструменти регулювання свободи заснування в ЄС; роль судових рішень у забезпеченні свободи заснування в ЄС; види обмежень свободи заснування в ЄС; гармонізація законодавства ЄС в сфері свободи заснування; взаємне визнання кваліфікації та дипломів в Євросоюзі. Поняття послуг в ЄС; правові засади надання послуг в ЄС; умови надання послуг в ЄС; свобода отримання послуг в ЄС; заборона дискримінації надання та отримання послуг в ЄС; винятки з заборони дискримінації надання та отримання послуг в ЄС

Правові засади свободи пересування капіталу в ЄС. Поняття капіталу в праві ЄС. Правові основи здійснення свободи пересування капіталу в ЄС. Основні види руху капіталів в ЄС. Обмеження свободи пересування капіталу в ЄС. Свобода пересування капіталів в ЄС і треті країни.

ТЕМА 1.6. СПІЛЬНІ ПОЛІТИКИ І НАПРЯМКИ ДІЯЛЬНОСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Спільна зовнішня політика і політика безпеки. Становлення спільної зовнішньої політики і політики безпеки (СЗППБ); правові засади СЗППБ; організаційний механізм СЗППБ; правові інструменти здійснення СЗППБ; напрямки реформування і розвитку СЗППБ; співпраця з Україною в межах СЗППБ.

Спільна торговельна політика Євросоюзу. Становлення і розвиток спільної торговельної політики Євросоюзу (СТП); цілі та принципи СТП; правові засади СТП; компетенція Євросоюзу у сфері здійснення СТП; основні правові інструменти здійснення СТП: регулювання імпорту та експорту товарів, мито, кількісні обмеження у зовнішній торгівлі, антидемпінгове регулювання, антисубсидійне регулювання, стандартизація і сертифікація продукції; СТП щодо України.

Співробітництво у сфері простору свободи, безпеки та юстиції. Передумови розвитку співробітництва у сфері простору свободи, безпеки та юстиції; правові засади простору свободи, безпеки та юстиції; компетенція Євросоюзу і держав-членів у сфері простору свободи, безпеки та юстиції; основні напрямки співпраці в межах простору свободи, безпеки та юстиції; правові інструменти регулювання простору свободи, безпеки та юстиції; тенденції реформування простору свободи, безпеки та юстиції.

Захист прав людини в Євросоюзі. Становлення системи захисту прав людини в Євросоюзі; джерела права Євросоюзу у сфері захисту прав людини; компетенції Євросоюзу та Ради Європи у сфері захисту прав людини; органи Євросоюзу, що займаються захистом прав людини; основні правові інструменти із захисту прав людини; значення рішень Суду ЄС у сфері захисту прав людини.

ТЕМА 1.7. ГАРМОНІЗАЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

Правові засади гармонізації законодавства в ЄС; правові акти здійснення гармонізації законодавства в Євросоюзі; способи гармонізації законодавства в ЄС;

поняття “мінімальна гармонізація” і сфери її здійснення; гармонізація законодавства і спільний ринок в ЄС; сфери співробітництва, в яких гармонізація заборонена.

ТЕМА 1.8. ПРИВАТНЕ ПРАВО ЄВРОСОЮЗУ

Поняття приватного права Європейського союзу та його особливості. Способи правового регулювання приватноправових відносин. Європейське договірне право. Принципи європейського договірного права: правова природа та особливості їх дії та застосування. Поняття та система європейського корпоративного права. Поняття «підприємство» у праві ЄС. Види наднаціональних юридичних осіб. Правове регулювання захисту прав споживачів в ЄС. Інституційний механізм захисту прав споживачів. Право інтелектуальної власності ЄС: право промислової власності, авторське право і суміжні права в ЄС. Джерела права інтелектуальної власності ЄС.

ТЕМА 1.9. ЄВРОПЕЙСЬКЕ ДОГОВІРНЕ ПРАВО

Компетенція Європейського союзу у сфері укладання міжнародних угод з іншими суб'єктами міжнародного права. Види угод, які укладає Європейський союз з іншими суб'єктами міжнародного права. Поняття «консолідованої двосторонності». Правові засади для укладання міжнародних угод Європейського союзу з третіми країнами і міжнародними організаціями. Процедури укладання Європейським союзом міжнародних угод. Дія міжнародних угод у правопорядку Євросоюзу. Вплив міжнародних угод ЄС на внутрішні правопорядки третіх країн.

Основні етапи розширення Євросоюзу. Правові засади приєднання до Євросоюзу нових держав. Процедури приєднання до Євросоюзу нових держав. Основні критерії готовності країни до вступу до Євросоюзу. Особливості процесу здійснення приєднання до Євросоюзу інтеграційних об'єднань. Роль договорів про приєднання до Євросоюзу у договірному механізмі об'єднання.

Модуль №2 «Інституційний механізм Європейського Союзу»

Тема 2.1 Практика Суду ЄС щодо регулювання відносин на внутрішньому ринку ЄС

Практика Суду ЄС щодо регулювання відносин на внутрішньому ринку ЄС. Основні свободи внутрішнього ринку у практиці Суду ЄС. Рішення Суду ЄС та їх вплив на свободу руху капіталу. Рішення Суду ЄС та їх вплив на свободу руху товарів. Рішення Суду ЄС та їх вплив на свободу руху осіб. Рішення Суду ЄС та їх вплив на свободу надання послуг.

Тема 2.2 Становлення і розвиток спільної торговельної політики Євросоюзу (СТП)

Поняття та основні складові спільної торговельної політики Євросоюзу. Принципи спільної торговельної політики Євросоюзу. Джерела спільної торговельної політики Євросоюзу. Поняття єдиного митного тарифу.

Тема 2.3 Правові засади функціонування простору свободи, безпеки та юстиції

Поняття та особливості функціонування простору свободи, безпеки та юстиції. Правові акти, що регулюють функціонування простору свободи, безпеки та юстиції. Механізми реалізації функціонування простору свободи, безпеки та юстиції. Співвідношення простору свободи, безпеки та юстиції з Шенгенським простором.

Тема 2.4 Способи гармонізації законодавства в Євросоюзі

Поняття гармонізації у праві ЄС. Способи гармонізації у праві ЄС. Відмінності процесу гармонізації від адаптації та апроксимації. Гармонізація законодавства України з правом ЄС: основні проблеми.

Тема 2.5 ЄС у сфері регулювання укладання зовнішньоекономічних контрактів

Поняття зовнішньоекономічних контрактів у праві ЄС. Види зовнішньоекономічних контрактів у праві ЄС. Способи укладення зовнішньоекономічних контрактів у праві ЄС. Виконання зовнішньоекономічних контрактів у праві ЄС.

Модуль №3 «Правосуб'єктність Європейського Союзу».

ТЕМА 3.1. ПОНЯТТЯ І ЗМІСТ ACQUIS В ПРАВІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Поняття acquis (спільного доробку) в праві Європейського союзу. Джерела acquis (спільного доробку). Значення acquis (спільного доробку) у співпраці ЄС з третіми країнами. Поняття та зміст acquis (спільного доробку) в праві України. Місце acquis (спільного доробку) у співпраці ЄС з Україною.

Тема 3.2. МІЖНАРОДНА ПРАВОСУБ'ЄКТНІСТЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Питання міжнародної правосуб'єктності Євросоюзу. Європейський союз як суб'єкт міжнародного права. Ознаки міжнародної правосуб'єктності Європейського союзу. Міжнародно-правовий статус Європейського союзу.

Компетенція Європейського союзу у сфері зовнішніх зносин. Види компетенції Європейського союзу у сфері зовнішніх зносин. Визначена компетенція Європейського союзу. Дорозуміла компетенція Європейського союзу. Інші види зовнішньої компетенції ЄС. Роль рішень Суду ЄС у визначенні компетенції Європейського союзу у сфері зовнішніх зносин.

Організаційно-правовий механізм регулювання зовнішніх зносин Європейського союзу та його складові. Договірний механізм регулювання зовнішніх зносин Євросоюзу. Інституційний механізм регулювання зовнішніх зносин Євросоюзу. Вплив поглиблення європейської інтеграції на розвиток організаційно-правового механізму регулювання зовнішніх зносин Євросоюзу.

Політики Євросоюзу і форми участі об'єднання у зовнішніх зносинах. Реформований договір про заснування Євросоюзу про форми участі Євросоюзу у зовнішніх зносинах. Правові засади участі Євросоюзу у зовнішніх зносинах. Основні правові інструменти участі Євросоюзу у зовнішніх зносинах. Міжнародні угоди Євросоюзу. Інші форми участі Євросоюзу у зовнішніх зносинах.

ТЕМА 1.3. ПРАВОВІ ЗАСАДИ РЕГУЛЮВАННЯ СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ З ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ

Становлення і розвиток співробітництва України з Євросоюзом. Правові засади співпраці між Україною та Євросоюзом. Договірний механізми регулювання відносин між Україною та Євросоюзом. Інституційний механізм регулювання відносин України з Євросоюзом. Угода про асоціацію між Україною та ЄС та її вплив на співпрацю партнерів.

Зближення законодавства України з правом Європейського союзу. Особливості зближення національного законодавства третіх країн з правом Євросоюзу. Правові передумови зближення законодавства України з правом Євросоюзу. Види і рівні зближення законодавства України з правом Євросоюзу. Договірний та інституційний механізми зближення законодавства України з правом Євросоюзу. Правові наслідки зближення законодавства України з правом Євросоюзу.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни (тематичний план)

Таблиця 2.1

№ пор.	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Всього	Лекції	Практ. заняття	СРС
5 семестр					
Модуль №1 «Юридична природа права ЄС»					
1.1	Поняття права Європейського Союзу та його особливості	10	2 2	2	4
1.2	Юридична природа права Європейського Союзу	10	2 2	2	4
1.3	Організаційно – правовий механізм європейської інтеграції	10	2 2	2	4
1.4	Система правового захисту в рамках Європейського союзу	10	2 2	2	4
1.5	Правове регулювання відносин на внутрішньому ринку Європейського союзу	10	2 2 2	2	4
1.6	Спільні політики і напрямки діяльності Європейського союзу	8	2 2	-	4
1.7	Гармонізація законодавства в Європейському союзі	4	2 2	-	2
1.8	Приватне право Європейського союзу	4	2 2	-	2
1.9	Європейське договірне право	6	2 2	2	2
1.10	Модульна контрольна робота №1	20	2	-	10
	Всього за модулем № 1	92	40	12	40
	Усього за 5 семестр	92	40	12	40
6 семестр					
Модуль №2 «Інституційний механізм Європейського Союзу»					
2.1	Практика Суду ЄС щодо регулювання відносин на внутрішньому ринку ЄС	8	2 2	2	2
2.2	Становлення і розвиток спільної торговельної політики Євросоюзу (СТП)	6	2	2	2
2.3	Правові засади функціонування простору свободи, безпеки та юстиції	6	2	2	2
2.4	Способи гармонізації законодавства в Євросоюзі	6	2	2	2
2.5	ЄС у сфері регулювання укладення зовнішньоекономічних контрактів	6	2	2	2

2.6	Модульна контрольна робота №2	6	2	-	4
Всього за модулем № 2		38	14	10	14
Модуль №3 «Правосуб`єктність Європейського Союзу»					
3.1	Поняття та зміст <i>acquis</i> у праві Європейського Союзу	8	2	2 2	2
3.2	Питання міжнародної правосуб`єктності Євросоюзу	10	2 2	2 2	2
3.3	Правове регулювання відносин України з Європейським Союзом	9	2 2	2 1	2
3.5	Модульна контрольна робота №3	8	2	-	6
Всього за модулем № 3		35	12	11	12
Модуль №4 «Курсова робота»					
4.	Виконання та захист курсової роботи	30	-	-	30
Усього за навчальною дисципліною		195	66	33	96

2.2. Курсова робота

У шостому семестрі студенти виконують курсову роботу (КР), відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних та практичних знань та вмінь, набутих у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни в галузі права Європейського Союзу, які використовуються в подальшому при вивченні багатьох наступних дисциплін професійної підготовки фахівця з базовою та повною вищою освітою.

Виконання КР є важливим етапом у підготовці до виконання дипломної роботи майбутнього фахівця – юриста-міжнародника. Конкретною метою КР є розвиток мислення, творчих здібностей студента, набуття первинних навичок самостійної роботи, пов'язаних з пошуком, систематизацією існуючих документів, формування вмінь аналізувати і критично оцінювати досліджуваний науковий і фактичний матеріал.

Виконання, оформлення та захист КР здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій. Час, потрібний для виконання КР, – до 30 годин самостійної роботи

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- робота в малих групах;
- семінар-дискусія;
- кейс;
- презентація.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Європейське право: Право Європейського Союзу: підручник : у чотирьох кн. /за заг. ред. В.І. Муравйова. – К.: Ін Юре. 2015.

3.2.2. Право Європейського союзу: підручн. /за ред. О.К. Вишнякова. – Одеса: Фенікс, 2013. – 883 с.

3.2.3. Муравйов В.І. Питання імплементації права Європейського союзу у внутрішньому порядку України //Ідея порівняльного міжнародного права: pro et contra. Збірник наукових праць на честь іноземного члена НАН України та НАПр України У.Е. Батлера / За ред. Ю.С. Шамшученка, О. В. Кресіна, І.М. – Ситар. – Київ; Львів: Ліга-прес, 2015. – с. 427- 443.

3.2.4. Муравйов В.І. Угода про асоціацію як перший крок на шляху європейської інтеграції України// Україна в міжнародних інтеграційних процесах: / В.В. Копійка , М.С. Дорошко, В.І. Головченко та ін. ; за ред. В.В. Копійки. – К.: ВПЦ «Київський університет». 2015.- с. 347 – 383

3.2.5. Муравйов В.І. Лекція :Загальні принципи правового прядку Європейського союзу //Право України. – № 6 – К., 2013 – С. 190-204.

3.2.5. Порядок денний асоціації між Україною і Європейським Союзом. Brussels, 18.2.2015 JOIN(2015) 4 final2015/0038 (NLE)

3.2.6. Гармонізація законодавства України з правом ЄС в рамках угоди про асоціацію між Україною та ЄС / В.І. Муравйов , Н.Б. Мушак //Віче. – № 8 – К. , 2013. – С.12-18.

3.2.7. Угода про асоціацію між Україною та Європейським союзом і його державами-членами /Зібрання актів європейського права. – Київ.: Ред. журн. «Право України», 2013- Вип. 2: Європейський союз за заг. ред. В.І. Муравйова. – 2013 – 1064 с.

Додаткова література:

3.2.8. Право Европейского союза : учебник для академического бакалавриата / С.Ю. Кашкин, П.А. Калиниченко, А.О. Четвериков ; под ред. С.Ю. Кашкина. — 4-е изд., перераб. и доп. — М.: Издательство Юрайт, 2017.

3.2.9. Право Европейского союза : учебник для вузов / С.Ю. Кашкин ; под ред. С.Ю. Кашкина. — 4-е изд., перераб. и доп. — М.: Издательство Юрайт, 2017.

3.2.10. Европейская интеграция: учебник / под ред. О.В. Буториной, Н.Ю. Кавешникова. – М.: Аспект Пресс, 2016.

3.3. Інформаційні ресурси в інтернеті

3.3.1. <https://www.nbu.gov.ua>

3.3.2. <http://www.lawukraine.com>

3.3.3. <http://www.lawmoose.com>

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Методи контролю та схема нарахування балів.

Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

5 семестр		Макс. кількість балів
Модуль №1		
Вид навчальної роботи	Макс. кількість балів	
Робота на практичних заняттях (усна відповідь, вирішення тестових завдань, вирішення практичних задач)	63(сумарна) 9*76	
Увага! Студент допускається до написання модульної контрольної роботи №1 лише за умов набрання ним впродовж модуля не менше 38 балів		
Виконання модульної контрольної роботи № 1	25	

	Робоча програма навчальної дисципліни «Право Європейського Союзу»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.06-01-2021
		стор. 13 з 17	
Всього за модулем №1		88	
Диференційований залік		12	
Усього за 5 семестр			100
6 семестр			Макс. кількість балів
Модуль №2			
Вид навчальної роботи		Макс. кількість балів	
Робота на практичних заняттях (усна відповідь, вирішення тестових завдань, вирішення практичних задач)		30(сумарна) 5*66	
Увага! Студент допускається до написання модульної контрольної роботи №1 лише за умов набрання ним впродовж модуля не менше 18 балів			
Виконання модульної контрольної роботи № 2		146	
Модуль №3			
Вид навчальної роботи		Макс. кількість балів	
Робота на практичних заняттях (усна відповідь, вирішення тестових завдань, вирішення практичних задач)		24(сумарна) 3*86	
Увага! Студент допускається до написання модульної контрольної роботи №1 лише за умов набрання ним впродовж модуля не менше 15 балів			
Виконання модульної контрольної роботи № 3		206	
Всього за модулем №3		88	
Екзамен		12	
Усього за 6 семестр			100

Продовження таблиці 4.1

6 семестр		
Модуль №4		Мах кількість балів
Вид навчальної роботи		
Виконання курсової роботи		60
Захист курсової роботи		40
Виконання та захист курсової роботи		100

4.2. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.3 Сума поточної та контрольної модульних рейтингових оцінок становить підсумкову модульну рейтингову оцінку (табл.4.3), яка в балах та за національною шкалою заноситься до відомості модульного контролю.

Таблиця 4.3

**Відповідність підсумкових модульних рейтингових оцінок
в балах оцінкам за національною шкалою**

Модуль №1	Модуль №2 і №3	Оцінка за національною шкалою
79-88	79-88	Відмінно
66-78	66-78	Добре
53-65	53-65	Задовільно
менше 53	менше 53	Незадовільно

4.4 Сума підсумкової семестрової модульної та залікової рейтингових оцінок (у 5 семестрі) та сума підсумкової семестрової модульної та екзаменаційної рейтингових оцінок (у 6 семестрі) у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS (табл. 4.4).

4.5. Підсумкова модульна рейтингова оцінка, отримана студентом за результатами виконання та захисту курсової роботи в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до відомості модульного контролю.

Таблиця 4.4

**Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах
оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS**

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

4.6. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента.

4.7. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка заноситься до залікової книжки та навчальної картки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./E** тощо.

4.8. Підсумкова модульна рейтингова оцінка, отримана студентом за результатами виконання та захисту курсової роботи, крім відомості модульного контролю, заноситься також до навчальної картки, залікової книжки та Додатку до диплома, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./E** тощо.

4.9. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни визначається як середньоарифметична оцінка з підсумкових семестрових рейтингових оцінок у балах (з цієї дисципліни – п'ятий та шостий семестри) з наступним її переведенням в оцінки за національною шкалою ECTS.

Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміни	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				

Робоча програма
навчальної дисципліни
«Право Європейського Союзу»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 15.01.06-01-2021

стор. 17 з 17